

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

**СИЛАБУС ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

**ЕФЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ СПІЛКУВАННЯ ТА
КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

Розробник:
Сизоненко Наталія,
завідувач кафедри гуманітарних і
соціальних дисциплін, к. філол. н.,
доцент

Полтава 2023 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Ефективні технології спілкування та комунікативні діяльність
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова факультетська навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	<i>Викладач:</i> Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 456 (навчальний корпус № 4) e-mail: nataliia.syzonenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/syzonenko-nataliya-mykolayivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	035 Філологія <i>ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська;</i> 052 Політологія <i>ОПП Політологія;</i> 071 Облік і оподаткування <i>ОПП Облік і оподаткування;</i> 072 Фінанси, банківська справа та страхування <i>ОПП Фінанси, банківська справа та страхування</i>
Попередні умови для вивчення дисципліни	Базові знання з української мови

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати уміння аналізувати комунікативний процес; удосконалити рівень володіння навичками ефективною комунікації у професійній діяльності фахівця.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування здатності розрізняти і розуміти механізми мовленнєвого впливу, основні принципи та закони комунікації, способи посилення комунікативної позиції; застосовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва; удосконалення навичок активного слухання, адекватного реагування та відтворення комунікативної ситуації; розвиток навичок самостійного вдосконалення комунікативних навичок.

Компетентності:

Загальні:

ЗКФК02. Здатність до самонавчання, самоорганізації та самовдосконалення.

ЗКФК07. Володіння різними видами спілкування, його стратегіями відповідно до психологічних та соціокультурних особливостей співрозмовників.

Програмні результати навчання, ПРН:

ПРФК02. Вільно спілкуватися (усно й письмово) з тематичних питань державною та іноземною мовою; застосовувати на практиці знання про організацію ефективною міжкультурною комунікації.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма 2022 р.н.			
	усього	серед них		
л		п	с.р.	
Тема 1. Моделі, основні елементи, функції комунікації.	14	2	2	10
Тема 2. Типологія комунікації за різними критеріями. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності.	14	2	2	10
Тема 3. Активне слухання. Як правильно запитувати?	14	2	2	10
Тема 4. Основні принципи та закони комунікації. Гендерні аспекти комунікації.	16	2	4	10
Тема 5. Невербальні засоби комунікації.	14	2	2	10
Тема 6. Ефективна комунікація: механізми мовленнєвого впливу, комунікативна позиція і способи її посилення.	16	2	4	10
Тема 7. Вправи для розвитку комунікативних навичок. Методи аргументації. Як сказати «Ні»? Як конструктивно висловити невдоволення і правильно сприймати критику?	16	2	4	10
Тема 8. Перешкоди на шляху до порозуміння, комунікативні бар'єри.	16	2	4	10
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	опитування	виконання імітаційних/рольових/дискусійних завдань	виконання завдань самостійної роботи	
ПРФК02	18	48	34	100
Разом	18	48	34	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	виконання імітаційних/рольових/дикусійних завдань	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Моделі, основні елементи, функції комунікації.	3	4	4	11
Тема 2. Типологія комунікації за різними критеріями. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності.	3	4	4	11
Тема 3. Активне слухання. Як правильно запитувати?	-	4	4	8
Тема 4. Основні принципи та закони комунікації. Гендерні аспекти комунікації.	3	8	4	15
Тема 5. Невербальні засоби комунікації.	3	4	4	11
Тема 6. Ефективна комунікація: механізми мовленнєвого впливу, комунікативна позиція і способи її посилення.	3	8	4	15
Тема 7. Вправи для розвитку комунікативних навичок. Методи аргументації. Як сказати «Ні»? Як конструктивно висловити невдоволення і правильно сприймати критику?	-	8	4	12
Тема 8. Перешкоди на шляху до порозуміння, комунікативні бар'єри.	3	8	6	17
Разом	18	48	-	100

Шкала та критерії оцінювання опитування

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
3 бали×6 опитувань=18 балів Схарактеризувати комунікативні явища і процеси, що їх зумовлюють. Завдання передбачає перевірку теоретичного матеріалу, зокрема ключових понять теми.	0, 1, 2 або 3 бали: 3 бали, якщо правильно схарактеризовано ключові поняття теми; зво вправно спілкується в усній формі державною мовою, виявляє навички організації ефективної комунікації; 2 бали, якщо надано частково правильну відповідь; зво на достатньому рівні спілкується в усній формі державною мовою і виявляє навички організації ефективної комунікації; 1 бал, якщо відповідь є фрагментарною; зво на посередньому рівні спілкується в усній формі державною мовою і виявляє недостатній рівень навичок організації ефективної комунікації; 0 балів, якщо надано неправильну відповідь або відповіді не надано; зво не виявляє навичок спілкування в усній формі державною мовою і не досягає мети комунікації.

Шкала та критерії оцінювання виконання імітаційних/рольових/дискусійних завдань

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
Виконання імітаційних/рольових/дискусійних завдань 4 бали×12 завдань=48 балів	4 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання виконано правильно; зво обстоює власну позицію, формулює думки логічно, доступно під час дискусії, здійснює ефективну комунікацію; організовує процес свого навчання й самоосвіти
	3 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання виконано правильно, наявні несуттєві недоліки; зво обстоює власну позицію, формулює думки логічно, доступно під час дискусії, проте недостатньо аргументовано; зво переважно здійснює ефективну комунікацію; організовує процес свого навчання й самоосвіти
	1–2 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання виконано частково, наявні суттєві недоліки; зво висловлює власну позицію, проте наявні значні логічні недоліки у формулюванні думки під час дискусії; зво частково здійснює ефективну комунікацію, виявляє недостатній рівень організації процесу свого навчання й самоосвіти
	0 балів	імітаційне/рольове/дискусійне завдання не виконано.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
Виконання самостійної роботи передбачає виконання завдань практичного характеру. 4 бали×7 завдань/6 балів×1 завдання = 34 бали	4 бали/6 балів	зво виконав практичне завдання, продемонстрував самостійні навички організації ефективної комунікації, виявив уміння вправного володіння державною мовою в писемній формі
	3 бали/5 балів	зво виконав практичне завдання, на достатньому рівні продемонстрував самостійні навички організації ефективної комунікації, виявив на достатньому рівні уміння володіти державною мовою в писемній формі
	1-2 бали	зво виконав практичне завдання частково, недостатньо продемонстрував самостійні навички організації комунікації, виявив недостатні уміння володіння державною мовою в писемній формі
	0 балів	завдання самостійної роботи не виконані або виконані неправильно

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 344 с.
2. Дегтярьова К. В. Основи теорії мовної комунікації : навч.-метод. посіб. Полтава, 2012. 70 с.
3. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : підруч. Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
4. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. – 312 с.

Допоміжні

1. Косенко Ю.В. Основи мовної комунікації: навч. посіб. Суми : СДУ, 2011. 187 с.
2. Курило О. Й., Розман І. І. Вербальні та невербальні аспекти спілкування. Молодий вчений. 2017. № 4.3. С. 114–118. URL: file:///C:/Users/%D0%BF%D0%BA/Downloads/molv_2017_4.3_30.pdf (дата звернення: 01.02.2023).
3. Наталія Сизоненко, Яніна Тагільцева. Найуживаніші лексеми на позначення особистих якостей фахівця з перекладу в тексті резюме. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи: матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Полтава, 21 листопада 2019 р. / редкол. І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2019. С. 50–52.
4. Сизоненко Н. М. Прагматичні особливості заголовків наукових статей (на матеріалі фахового видання «Ефективна економіка»). Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки). 2022. № 2(350). С. 25–32.
5. Шаравара Т. Коцур А., Сизоненко Н., Тагільцева Я. Психолінгвістичний аналіз структури асоціативного поля стимулу компетентність. Psycholinguistics. Психолінгвістика.

Психолінгвістика: зб. наук. праць. Серія: Філологія. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я.М. 2018. Вип. 24 (2). С. 340-358.

6. Ющишина Л. О. Ю–75 Групова динаміка та комунікації (тренінг): курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 170 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21297/3/dynamika_trening.pdf (дата звернення: 01.02.2023).

7. Nataliia Syzonenko & Yanina Tahiltseva. Psycholinguistic Analysis of the Structure of the Stimulus ‘Competitiveness’. London journal of research in humanities and social sciences. 2022. Volume 22. Issue 7. P. 13–28.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Лінгвістичний портал з української мови. URL : www.mova.info .
2. Українська мова : Енциклопедія URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>